

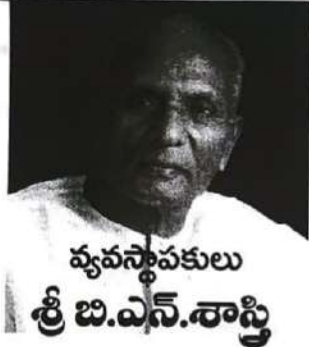

మూర్తి

MUSI

• Sampati : 21 • Sanchika : 9 • Pages : 60 • Rs. : 20
• ISSN 2457-0796 • July 2019

వ్యవస్థాపకులు
శ్రీ బి.ఎన్.శాస్త్రి

సంపుటి : 21 సంచిక : 9
జూలై - 2019
'వికారి' ఆషాఢ మాసం

సంపాదకులు

డా॥ సాగి కమలాకర శర్మ

Printed and Published by

B. Anantha Lakshmi

Type Setting at :

Kavyasree Graphics

Ph: 934 797 1177

Printed at : Sri Sai Process

Ph. 27563075

విడిప్రతి. 20/-

సంవత్సర చందా. 200/-

శాశ్వత సభ్యత్వం. 2500/-

(పది సంవత్సరాలకు మాత్రమే)

చెక్కులు, డి.డి.లు 'మూసీ తెలుగు మాసపత్రిక' (MUSI Telugu Monthly Magazine) పేరుపై మాత్రమే పంపాలి.

వివరాలకు : మేనేజర్, మూసీ సాహిత్య

సాంస్కృతిక చారిత్రక మాసపత్రిక

2-2-1109/బకె- ఎల్బజి-10,

బతుకమ్మకుంట, బాగ్ అంబర్పేట

హైదరాబాద్ - 500 013.

ఫోన్ : 9347971177

email : editormusi@gmail.com

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

ISSN 2457-0796

మూసీ

సాహిత్య
సాంస్కృతిక
చారిత్రక

చదివి దాచుకోదగిన ఏకైక తెలుగు మాసపత్రిక

ఈ సంచికలో ... వ్యాసాలు

మూసీ సాహిత్య ధార ...	6
తెలంగాణ నాటకం - చినుగు డా॥ గంగు కిషన్ ప్రసాద్	7
నన్నయ భారతం - బాల్యం ... ఎన్. మృదుల	13
పరి-శోధన : పర్యాలోకనం ... డా॥ కాకునూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి	23
పద్యమనోహరం -2 ... గన్నమరాజు గిరిజామనోహర బాబు	26
విశ్వనాథ సాహిత్య దర్శనం - 20 .... డా॥ జె. భారతి	27
అలరించే అనుశీలన ... డా॥ తిరుమల శ్రీనివాసాచార్య	30
పరిశోధకులు - అనుభవాలు - ఆదర్శాలు ... డా॥ జి. బాలశ్రీనివాస మూర్తి	32
నల్లగొండ జిల్లా పత్రికలు - సాహిత్య సేవ ... మునగపాటి అరవింద	36
మానవ జీవన సంఘర్షణ 'ఎడారి వాసన' ... యడవల్లి సైదులు	38
'కవిత్వ కళాతత్వ' వివేచన ... డా॥ పి.వారిజా రాణి	40
కాలం మలచిన కవి శేషేంద్ర ... డా॥ కె.డి.డి. మృణాలిని	44
తెలంగాణ ఉత్తమ సాహితీ మూర్తి డా॥ కావూరి ... డా॥ సిహెచ్. ఆంజనేయులు	47
కథా సరిత్యాగరం (తెలుగు కథలు) ... కళా మాధవి	49
మూసీ పదవివేచన... డా. తాడేపల్లి పతంజలి	50
మహాభారతంలో మంచి కథలు ... కొండెన్య తిలక్ (కుంతి)	51
శాసనాల ద్వారా తెలుగు భాషా పరిణామం... కీ.శే.బి.ఎన్.శాస్త్రి	55

కవితలు

బాలమురళి ... కీ.శే.డా॥ కావూరి పాపయ్య శాస్త్రి -5; హైదరాబాద్ హైలెట్స్ ... ఎన్. ఆర్. వెంకటేశం - 6; కోయిల ... డా॥ వడ్లూరి ఆంజనేయ రాజు - 12; ముండకోపనిషత్తు... జక్కని వెంకటరాజం - 22; కోటిదండాలు ... డా॥ ఎం. దేవేంద్ర - 25; వాతావరణం ... కళ్ళెపు రాజేశ్వర రావు - 26; స్కూల్ వ్యాన్ అంటే నాకు కోపం ... యడవల్లి సైదులు - 39; మందుమాయ ... మంత్రి శ్రీనివాస్ - 54; భవిష్య దృశ్యం - డా॥ వి.ఆర్. రాసాని ... 59; పునరపి జనకుడు ... పి. లక్ష్మణ రావ్ - 59;
--

పుస్తక సమీక్షలు

20వ శతాబ్ది తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర ... డా॥ శ్రీరంగాచార్య	58
1969 తెలంగాణ ఉద్యమ కవిత - జనని .... అట్టెం దత్తయ్య	60
స్వీకృతి ...	62

ఈ పత్రికలోని వ్యాసాలు, కథలు, కవితలు, అభిప్రాయాలు ఆ యా రచయితల సొంతమే కాని పత్రికకు ఆ అభిప్రాయాలతో ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

నన్నయ భారతం - బాల్యం

ఎన్. మృదుల, తెలుగు అధ్యాపకులు, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళావాల, నర్సాపూర్, ఫోన్ : 9441 408 393

“అన్ని సాహిత్యములలో మొట్టమొదటనే మహాకవులు పుట్టుదురు. మరల నంతటి కవి భాషలో పుట్టడు. చదురుగా నొకరిద్దరున్నచో నుండవచ్చును. సంస్కృతములో వాల్మీకియు తెలుగులో నన్నయగారు అట్టివారు. తరువాత నే కవులు వారిని మించలేరు. తరువాతి సర్వ కవులకు వారు పెట్టినదియే భిక్ష” (సత్యనారాయణ, విశ్వనాథ, 1956, 25) ఈ వాక్యాలు అక్షర సత్యాలు. ఇటువంటి మహా కవులను అనుసరిస్తూనో, ఖండిస్తూనో ఆయా భాషాల్లో సాహిత్యం వివరిస్తూనే ఉంటుంది. జన బాహుళ్యాన్ని ప్రభావితం చేస్తూనే ఉంటుంది.

తెలుగులో తొలి లిఖిత సాహిత్యాన్ని సృజించినది నన్నయే. “ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి, చాముండికా విలాసము, ఇంద్రవిజయము లక్షణ సారము అనునవి నన్నయకృతులు కావు. నందంపూడి శాసనము తప్ప భారతేతరమగు నన్నయ రచన ఏదియు లభింప లేదు” (నాగయ్య, జి. 1983, 108) అని పండితులు తేల్చారు. అందుకే ఆంధ్ర మహాభారతము ఆదికావ్యముగా, నన్నయ ఆదికవిగా నిరూపితమైనది.

“నన్నయ భట్టారకుడు వేంగిని పాలించిన తూర్పు చాళుక్య ప్రభువైన రాజరాజనరేంద్రుని క్రీ.శ. 1022-1061 ఆస్థానంలో కుల బ్రాహ్మణుడనే మంత్రిగా ఉండేవాడు. రాజకీయాలలో విద్యా సాంస్కృతిక విషయాలలో రాజుకు తోడ్పడేవారు. రాజ శాసనాలను పద్య గద్యాత్మకంగానూ, సంస్కృతాండ్రాలలోనూ రచించేవాడు. ఆనాటి వేంగీదేశ పండిత కవులలో నన్నయ హిమవన్నగ శిఖరం వంటివాడు. తెలుగువారికి కావ్య భాషా భిక్ష పెట్టగలిగిన వాగను శాసనుడు.....” (సుబ్రహ్మణ్యం, జి.వి. 2000, 27) అందుకే రాజరాజ నరేంద్రుడు భారతాంధ్రీకరణకు నన్నయను ఎంచుకున్నాడు.

“..... చారిత్రక సత్యము సర్వదా సాపేక్షికమైన సత్యము ఏదో యొకచోట నొక స్థలము నొక కాలములో మాత్రమే యదార్థము. కాని పౌరాణిక సత్యము దేశకాల పాత్రాతీతమైన నిరవధికమై నిర్వికల్పమైన సత్యము. నిత్యనూతనము. సదా సనాతనము... భారతములోని నీతులు విశ్వజనీనములు. భూలోకమున కవతరించిన మానవునకు స్వర్గారోహణమునకు దారి చూపుచున్న మహాభారతము, సార్వకాలిక మానవచరిత్ర. ఈ పరమ సత్యమును సంపూర్ణముగ సాక్షాత్కరింపజేసుకొనిన ఋషికల్పి, నన్నయ మహాకవి - యాంధ్ర మహాభారతము నారంభించిన ఆదికవి” (రామకృష్ణమా చార్య, నందూరి, కవిత్రయము 8,9) అందుకే రాజరాజ నరేంద్రుడు భారత ఆంధ్రీకరణను కోరుకున్నాడు. నన్నయ ఆరంభించాడు.

‘భారతాన్ని ఆంధ్రీకరించడం’ అన్న రాజ రాజ నరేంద్రుని కోరిక వెనకాల మత, రాజకీయ కారణాలేవి ఉన్నా వైయక్తిక కారణాలను కొన్నిటిని ఊహించవచ్చు. రాజరాజ నరేంద్రుడు, తమ్ముడైన విజయాదిత్యునితో యుద్ధంచేసి పోగొట్టుకున్న రాజ్యాన్ని తిరిగి సంపాదించుకున్నాడని చరిత్ర చెబుతున్నది. రాజ్యస్థాపన చేసుకున్న రాజరాజ నరేంద్రునికి పరిపాలనను గాడిలో పెట్టడానికీ, అన్ని వర్గాల ప్రజలలో నైతికత పెంపొందించడానికీ, అందరూ ఆమోదించే ఒక ఆదర్శవంతమైన రాజ్యాంగం అవసరమైంది. పైగా, తమిళ, మలయాళ, కన్నడ భాషలలో వెలువడిన భారతాలు వ్యాసతత్వాన్ని పూర్తిగా వెలువరించలేకపోవడం, అందునా ఇతివృత్తాన్ని మార్చటం వంటి కారణాలే కాక, కౌరవ పాండవుల కథ తన జీవితానికి దగ్గరగా ఉన్నట్లు రాజరాజ నరేంద్రుడు భావించి ఉండవచ్చు. తన మనో భావాలను పరోక్షంగా వ్యక్తీకరించడానికి ఎప్పటికైనా ధర్మానిదే తుది గెలుపు అని చెప్పడానికీ వ్యాస భారతాంధ్రీకరణమొకటే మార్గమని రాజు తలచి ఉండవచ్చు.

పద్దెనిమిది పర్వాల సంస్కృత భారతాన్ని ఆంధ్రీకరించడానికి పూనుకున్న నన్నయ ఆదిపర్వం (8 ఆశ్వాసాలు), సభాపర్వం (2 ఆశ్వాసాలు), అరణ్యపర్వం (4 ఆశ్వా.141ప.వరకు) సగం వద్దే ఆపివేయవలసి వచ్చింది. “నన్నయభట్టు వ్రాసిన భారత భాగములో సుమారు నాలుగు వేల పద్యములు గలవు. ఆ భాగము సంస్కృతమున సుమారు పదునేడు వేల శ్లోకములలో నున్నది. ఈ లెక్కను బట్టి నన్నయ తన గ్రంథమును నాల్గవ వంతునకు సంక్షేపించేనేమోయని భ్రమపడరాదు. నన్నయభట్టు వ్యాసుని గ్రంథావతారికా గహనమును చాలావరకు ఛేదించి మార్గాన్ని సుగమము చేసెను”. (లక్ష్మీకాంతం, పింగళి, 1985, 48,49) ఈ వాక్యాల వల్ల నన్నయ సంస్కృత భారతాన్ని యథాతథంగా అనువదించకుండా మూలకథకు భంగం కలుగకుండా ఔచిత్యం పాటిస్తూ అనుసృజించాడని చెప్పవచ్చు. దీనికి కారణం లేకపోలేదు - రాజరాజనరేంద్రుని ఆస్థానంలో ధర్మతత్వజ్ఞులు, అధ్యాత్మ విదులు, నీతి విచక్షణులు, కవి వృషభులు, లాక్షణికులు, ఐతిహాసికులు, పరమ పౌరాణికులు కొలువు తీరి ఉండేవారు. “ఈ విద్యత్సభలు కళలకు విజ్ఞానానికి విలువ కట్టేవిగా ఉండేవి” (రామానుజరావు, దేవులపల్లి. 1982 :25) కావ్యం వీరందరి మెప్పు పొందిన తరువాతే జన బాహుళ్యంలోకి వచ్చేది. అనేక విషయాల సమాహారమయిన “ధర్మ తత్వజ్ఞులు... భారతంబు” - ఆది. 1.32. వ్యాస భారతం యొక్క ఆత్మను అనుసరించే, నన్నయ భారతాన్ని ఆంధ్రీకరించడానికి పూనుకున్నాడని చెప్పవచ్చు. నన్నయ

మూసీ సాహిత్య ధార, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి

సంయుక్త నిర్వహణలో

బి.ఎన్.శాస్త్రి సాహిత్యం - సమాలోచనం

జాతీయ సదస్సు

తేది : 10, 11 డిసెంబర్ 2019

వేదిక - సురభారతి, ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయం, హైదరాబాద్.

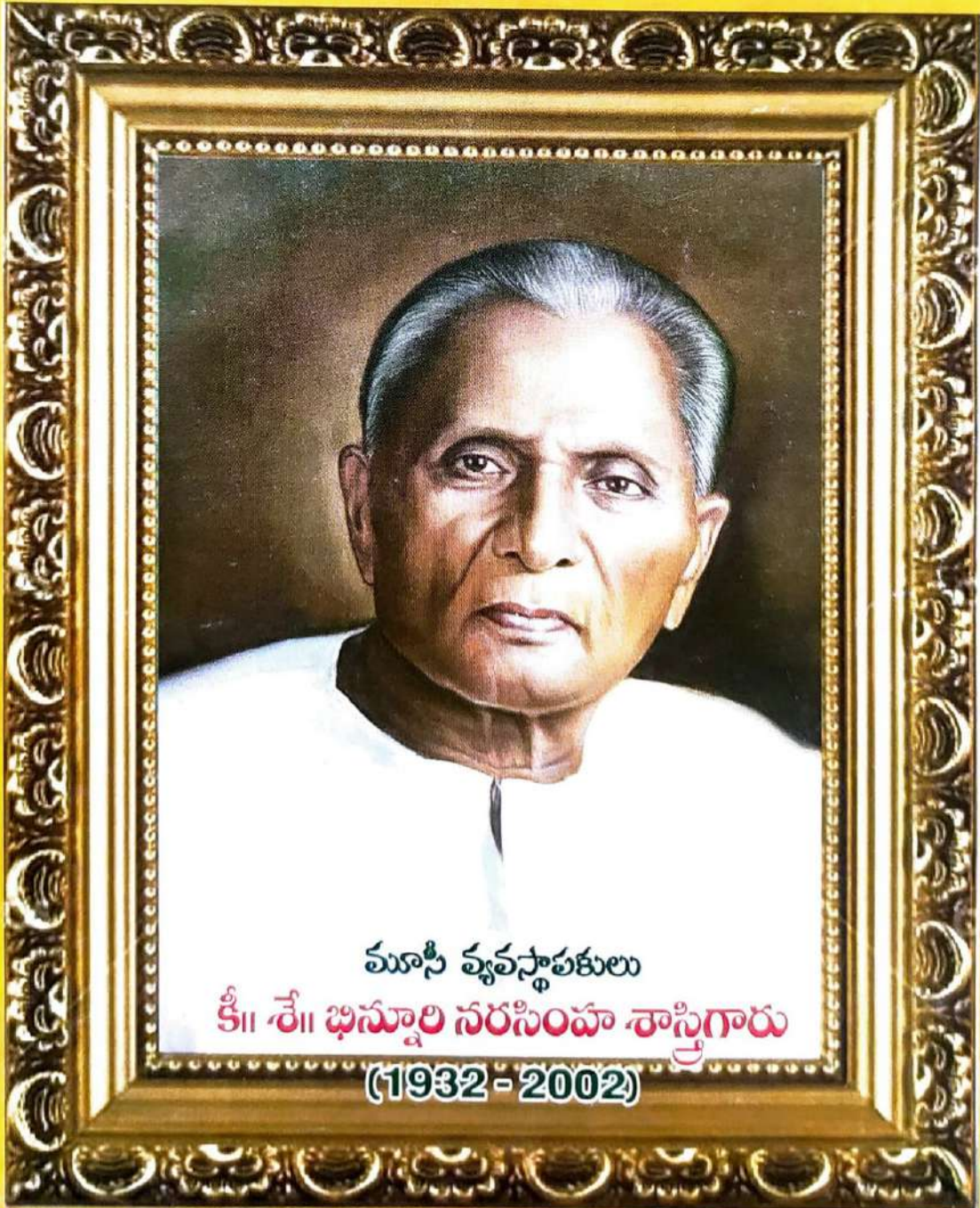
మూసీ

MUSI

♦ Samputi : 22 ♦ Sanchika : 02 ♦ Pages : 60 ♦ Rs. : 20

♦ ISSN 2457-0796

♦ December 2019

మూసీ వ్యవస్థాపకులు

కీ॥ శే॥ భిన్నూరి నరసింహ శాస్త్రిగారు

(1932 - 2002)

వ్యవస్థాపకులు
శ్రీ బి.ఎన్.శాస్త్రి

సంపుటి : 22 సంచిక : 2

డిసెంబర్ - 2019

'వికారి' మార్గశిర మాసం

సంపాదకులు

సాగి కమలాకర శర్మ

Printed and Published by

B. Anantha Lakshmi

Type Setting at :

Kavyasree Graphics

Ph: 934 797 1177

Printed at : Sri Sai Process

Ph. 27563075

విడిప్రతి : 20/-

సంవత్సర చందా : 200/-

శాశ్వత సభ్యత్వం : 2500/-

(పది సంవత్సరాలు మాత్రమే)

చెక్కులు, డి.డి.లు 'మూసీ తెలుగు

మాసపత్రిక' (MUSI Telugu Monthly

Magazine) పేరుపై మాత్రమే పంపాలి.

వివరాలకు : మేనేజర్, మూసీ సాహిత్య

సాంస్కృతిక చారిత్రక మాసపత్రిక,

2-2-1109/బకె - ఎల్ఐజి-10,

బతుకమ్మకుంట, బాగ్ అంబర్పేట,

హైదరాబాద్ - 500 013

ఫోన్ : 9347971177

email : editormusi@gmail.com

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

ISSN 2457-0796

మూసీ

సాహిత్య
సాంస్కృతిక
చారిత్రక

చదివి దాచుకోదగిన ఏకైక తెలుగు మాసపత్రిక

ఈ సంచికలో ... షాడ్యూజీలు

రెడ్డి రాజులు - మహిళా సాధికారత ... ఆచార్య కోలవెన్ను పాండురంగ విఠల్మూర్తి 7
తెలుగు కవిత్వం - గాంగీ ప్రభావం ... బి.ఎన్. శాస్త్రి 11

తిక్కన - దశకుమార చరిత్ర ... డా. ఎన్. మృదుల 13

శ్రీమదానంద భాష్యం ఎజయినాంధ గారు.... జి. గరిజామనోహం బాబు 19

బి.ఎన్. శాస్త్రి సాహిత్యం - సమాలోచనం జాతీయ సదస్సు వివరాలు 21

పద్య మనోహరం -7 ... డా|| గన్నమరాజు గిరిజా మనోహర్ బాబు 24

భవభూతి - ఉత్తర తెలంగాణ ... డా. సంగనభట్ల నరసయ్య 25

నిర్విరామ యక్షగాన కళాకారుడు బత్తిని వెంకయ్య ... యడవల్లి సైదులు 30

పరి-శోధన - పర్యాలోకనం-6 ... డా. కాకునూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి 31

మూసీ పదవివోదం ... డా. తాడేపల్లి పతంజలి 34

విశ్వనాథ సాహిత్య దర్శనం - 25 ... డా. జె. భారతి 35

తెలుగు ప్రబంధ సాహిత్య అధ్యయనం ... గురిజాల రామశేషయ్య 38

రంగారెడ్డి జిల్లా క్షేత్ర సాహిత్యం - ఒక పరిశీలన ... మున్నూరు రాజు 43

తెలంగాణ సాహిత్యం - సమాలోచనం ... అట్లెం దత్తయ్య 46

శివయోగి శ్రీ శంకరాధ్యుడు ... డా|| రంగి కమల 48

భారతీయ సంగీతం - 39 ... సామల రాజవర్ధన్ 51

మహాభారతంలో మంచి కథలు ... కౌండిన్య తిలక్ (కుంతి) 54

శాసనముల ద్వారా తెలుగు భాషా పరిణామము ... కీ.శే. బి.ఎన్. శాస్త్రి 56

కీషితీలు

జయము భిన్నురి నరసింహా! జయము జయము ... కీ.శే. వారణాసి వీరనారాయణ శర్మ-5,

స్నేహపాత్ర! భిన్నురి నరసింహ శాస్త్రి ! ... కీ.శే. డా. వేముగంటి నరసింహాచార్యులు -5,

తుకారాం అభంగం (అను) ... మంత్రి శ్రీనివాస్ - 6, గోదావరి లాంటి గరిమెళ్ళు ... ఎస్.ఆర్.పుట్టి

- 12, అమ్మా! నాకీ జన్మనీ!! ... డా. గన్నోజు శ్రీనివాసాచారి - 18, నువ్వే! .. ఆచార్య జి.

చెన్నకేశవ రెడ్డి - 22, సూఫీ గొడుగు ... డా. ఎన్. గోపి - 23, మనిషి.. డా. తిరునగరి-23,

అన్నదాత ఆవేదన ... కోట్ల వెంకటేశ్వర రెడ్డి - 33, ఊపిరి దీపమా! ... జి. లక్ష్మీదేవి - 42,

జ్ఞాపకాల కచేరీ ... దొంతం చరణ్ - 50. మమత - బాధ్యత ... ఘట్టు సీతారామయ్య - 53.

సోపీక్షీలు

32 బ్రహ్మవిద్యల సులభ రచన ... డా. శ్రీరంగాచార్య 59

తెలంగాణ పాట - సమగ్ర అధ్యయనం .... జాతీయ సదస్సు నివేదిక 60

స్వీకృతి ... 62

ఈ పత్రికలోని వ్యాసాలు, కథలు, కవితలు, అభిప్రాయాలు ఆ యా రచయితల సొంతమే

కాని పత్రికకు ఆ అభిప్రాయాలతో ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

Printed, Published and Owned by : B. Anantha Lakshmi, 3-4-245/1, Lingampally, Kachiguda, Hyderabad - 500 027. Telangana.

Office : 2-2-1109/BK-LIG 10, Bathukammakunta, Bagh Amberpet, Hyderabad - 13.

Printed at Sri Sai Process, 3-4-612/1, Narayanguda, Hyderabad - 500 029. Telangana.

Editor : Dr. Sagi Kumalakara Sharma.

RNI No. 37723/80

తిక్కన - దశకుమార చరిత్ర

డా॥ ఎన్. మృదుల, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగుశాఖ, జి.డి.సి. నర్సాపూర్, మెదక్ జిల్లా. ఫోన్ : 9441 408 393

ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యంలో తిక్కనది విలక్షణ వ్యక్తిత్వం. ఆయన సాహిత్య వ్యక్తిత్వం ఆధునిక కవులను (శ్రీశ్రీ), ఆయన భాషా ప్రయోగాలు ఆధునిక భాషాశాస్త్రవేత్తలను (ఆచార్య భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి) కట్టి పడేసింది. దేశభాషకు ప్రాముఖ్యమిచ్చే నేటి కవులకు కూడా తిక్కనే ఆదర్శం. ఇందుకు కారణం ఆయన సాహిత్యాన్ని జీవితంతో మేళవించిన నేర్పరి కావడమే.

తిక్కన మంత్రత్వం కూడా నెరపి ఉండడంతో ఆయన రచించిన నిర్వచనోత్తర రామాయణం, ఆంధ్ర మహాభారతం రెండూ కూడా కావ్యకళనే కాక, రాజసం, లౌకికం, మానవతలను వెలువరిస్తూ ఉంటాయి. ఈయనలోని ఈ బహుముఖీనతను పరిపూర్ణంగా ప్రస్తావించిన ఏకైక కవి కేతన.

దశకుమార చరిత్ర : దశకుమార చరిత్ర పన్నెండు ఆశ్వాసాల కథాకావ్యం. దీనిని కేతన తిక్కనకు అంకితమిస్తూ మొదటి ఆశ్వాసాన్ని సంపూర్ణంగా కృతిభర్త వంశవర్ధనకే నియుక్తం చేశాడు. ఈ ఆశ్వాసం ఆనాటి చరిత్ర తెలుసుకోవడానికి కూడా ఒక గొప్ప ఆధారం.

కేతన మొదటి ఆశ్వాసంలో తిక్కన వంశవర్ధన చేయడమే కాక తిక్కన వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రతిఫలించజేస్తూ ఆశ్వాసాద్యంత పద్యాలను రచించాడు. ఈ పద్యాలలో కేతన ప్రయోగించిన విశేషణాలు తిక్కన ఉత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని పట్టి చూపుతూ కవికి ఉండవలసిన లక్షణాలను కూడా తెలియజేస్తాయి.

కేతన ఆయా పద్యాలలో తిక్కన గూర్చి ప్రస్తావిస్తూ ప్రయోగించిన విశేషణాలను ప్రధానంగా ఆరు విభాగాలుగా గుర్తించవచ్చు. 1. గుణ సంబంధం 2. విద్యా సంబంధం 3. కళా సంబంధం 4. జన సంబంధం 5. వైభవ సంబంధం 6. రూప సంబంధం. ఈ విభాగాలను పరిశీలించినట్లయితే -

గుణ సంబంధము

కేతన తిక్కనను దగ్గరగా చూసినవాడు కాబట్టి ఆయనలోని అనేక గుణాలను గుర్తించాడు.

1. **పవిత్రమూర్తి :** కేతన కాలంలో అనేక సందర్భాలలో తిక్కనలోని స్వచ్ఛతను కీర్తిస్తాడు. ఆయనను పవిత్రమూర్తిగా, పుణ్యమూర్తిగా, అమల చరితునిగా భావిస్తాడు.

పవిత్ర చరిత్రుడు 1 అ. 3; పుణ్యమూర్తి - 1.101,120; సత్యశీలము - 2.118; అతుల శుభచరిత్రుండు - 2.120; పుణ్య

చరిత్రు - 4.128; పుణ్యయుత కృత్యునకున్ - 4.129; నిర్మల మార్గవృత్తి మరణీయ - 5.134; ఆర్జిత బహువిధ పుణ్య - 8.95; పుణ్యండు - 9.84; పవిత్రమూర్తి - 9.84; పుణ్యశ్లోకతా పాత్ర - 10.192; అదోషుండు - 10.194; అమల చరిత రూఢుడు - 10.194.

పై విశేషణాలు తిక్కనను పవిత్రునిగా, పుణ్యశీలునిగా, స్వచ్ఛమైన హృదయం కలవానిగా తెలియజేస్తున్నాయి. ఆ పవిత్రతే ఆయనను ఆరాధ్యకవిగా తెలుగు సాహితీ ప్రపంచంలో నిలిపింది.

2. **త్యాగశీలి :** త్యాగ గుణానికి తిక్కన పరాకాష్ఠ. రాజు వద్ద కవిగా తాను పొందవలసిన మర్యాద, మన్ననలను తనకంటే ముందుగా తోటి కవిమిత్రులకు అందించాలనే తపన కలిగినవాడు తిక్కన. కావ్యగోష్ఠులు ఏర్పరచి అనేకమంది కవులకు అండగా నిలిచినట్లు కేతన ప్రయోగించిన విశేషణాల వల్ల తెలుస్తున్నది. “కవైనవాడు కృతులిచ్చి, తద్వారా రక్ష పొందాలంటే ఎక్కడనో, ఎప్పుడో తప్ప సరసులైన రాజులు గానీ, మంత్రులు గానీ, సంపన్నులు గానీ లభించటమూ దుస్తరమే”. ఇన్నీ విచారించగా, కేతన గుండెకు నచ్చిన గుండె ఏమిటంటే - తిక్కరాజు కవి... తిక్కన కవి, పండితుడూ, తత్వోషకుడూనూ, ఈ నా మాటలు కాక కేతన వాక్యాలే చూపుతాను.